

Kjære Kroken menighet.

Det har vært en interessant og god visitas i menigheten hos dere denne uken. Sammen med følget mitt, domprost Stig Lægdene og rådgiver Ivar Jarle Eliassen, har jeg blitt tatt imot på en varm og gjestfri måte. Jeg har fått hilse på mennesker i alle aldre, fra baby på småbarnstreff til godt voksne deltagere på Onsdagstreff. Jeg har møtt mange hyggelige og engasjerte mennesker overalt jeg har ferdes.

Ordet «biskop» kommer fra et gresk ord som betyr «ha oppmerksomhet mot», «se etter». Når biskopen kommer på visitas, skal han se menighetens arbeid og lokalsamfunnet som menigheten er en del av.

Som biskop har jeg ansvar for å ha tilsyn med menighetene og deres ansatte, særlig de i vigslede stillinger. En visitas er også med på å vise kirkens enhet. Kroken menighet er ikke alene. Dere er en del av en større helhet i Nord-Hålogaland bispedømme, i Den norske kirke og i den verdensvide kirke.

En visitas er et besøk i menigheten. I løpet av en kort uke får vi se et konsentrat av menighetens arbeid. Vi kommer nær hverandre gjennom nattverdfellesskap og gudstjenestefeiring. Ikke minst får vi mulighet til å se hverandre, snakke med hverandre og bli bedre kjent. Dette skaper en god arena for å tenke sammen om hvordan menigheten skal gå videre, hvilke utfordringer som fins og hvilke veivalg som kan gjøres. Vi får starte samtaler som bærer i seg kimen til noe godt for Kroken menighet, og dermed for hele bydelen. Gjennom visitasen ønsker jeg å støtte, inspirere, utfordre og veilede menigheten og de ansatte slik at vi sammen kan gjøre Jesus Kristus tydeligere for de som bor her.

Det er ganske nøyaktig ni år siden siste visitas i Kroken. Mye har endret seg siden den gang, både i kirken og i samfunnet. Noe av dette vil jeg komme tilbake til i dette foredraget.

Inntrykk fra visitasen

Overskriften for visitasen har vært "Med hjerte i Kroken! -en mangfoldig menighet». Etter å ha oppholdt meg mye i Kroken kirke disse dagene opplever jeg at den rommer et mangfold av aktiviteter og tiltak og er som et hjerte i bydelen. Mennesker i alle aldre har kommet innom her i løpet av uka. De møter en åpen kirkedør, varme og omsorg fra de som jobber her. Kirkens unike plassering og utforming, er med på å gi bydelen identitet. Kirkens utforming med mange og veltilpassede rom, gode instrumenter og akustikk, gjør den til et velegnet redskap for kirkelig virksomhet i bydelen.

Det virker som om det er en svært god sammensetning av staben. De representerer en god blanding av kompetanse og erfaring, alder, kreativitet, pågangsmot, humør og stor arbeidsevne. Staben jobber i samme retning og godt sammen. De jobber relasjonelt, knytter kontakter og bygger nettverk med lokalsamfunn og aktørene her i Kroken. Prestene kommuniserer svært godt med alle aldersgrupper. Det er tydelig at staben har

gjensidig respekt og tillit til hverandre. Dette smitter over på alle andre arbeidsområder og er en bærebjelke i å være kirke her i Kroken.

Gudstjenestelivet, hvor mange barn og unge er involvert, er iøynefallende. Dette er noe av det mest verdifulle vi kan involvere den oppvoksende slekt i. Jeg er svært tilfreds og takknemlig for denne satsingen.

Gudstjenesten inngår som en viktig del av trosopplæringen. Kroken menighets plan for trosopplæring er nå til behandling hos biskopen og vil være klar om kort tid. Når flere av trosopplæringstiltakene etter hvert kommer i gang, vil jeg oppfordre dere til å ha to tanker i hodet samtidig. Gjør det dere kan for å beholde de flotte, kontinuerlige tiltakene for barn og unge, samtidig som trosopplæringsplanen innføres. Trosopplæreren får her en nøkkelrolle.

Kroken menighet har hatt ord på seg for å være en diakonal menighet. Dette farger menigheten også i dag. Menighetens grunntone er diakonal. Alle ansatte og de aktiviteter menigheten driver, er farget av å se og ha omsorg for mennesker. Dette brukes for å skape naturlige, sosiale samlingssteder hvor det diakonale arbeidet rammer inn mennesker med Guds kjærlighet og omsorg.

Hvilke møter har vi hatt under visitasen?

En uke med visitas bærer med seg mange møter med mennesker, mange inntrykk og mange drypp av noe man skulle ønske det var tid til å få mer av. Det er samtaler som kunne vært lengre, tanker vi kunne ha tenkt lenger ut i fellesskap og mange inntrykk jeg vil bære med meg. Nå på visitasens siste dag vil jeg dele noen av alle inntrykkene med dere.

Visitasen begynte med at jeg møtte alle ansatte i staben. Jeg fikk en god orientering om hvordan det tenkes og arbeides her i menigheten, om gleder og utfordringer. Om hvordan menneskelige ressurser og Kroken kirkes mange rom brukes for å realisere de planer som er lagt for gjennomføring av gudstjenester, kirkelige handlinger, diakonale tiltak og trosopplæring.

Det faktum at Kroken kirke, i tillegg til å være bydelskirke, også rommer Døvekirken i Tromsø, er positivt for begge menighetene. Vi hadde et interessant møte med døvekirken ledelse. Her ble det trukket fram at det er gode synergieffekter av samlokaliseringa. Både ved å erfare hverandres egenart og samværsformer og å lære av hverandre. Jeg ser at dere bruker hverandres lokaler en del, og det kan det sikkert bli mer av. Det som måtte være av praktiske utfordringer i form av kollisjoner for bruk av rom og renhold ved bruk av hverandres lokaler, må det finnes gode løsninger på. Tydelige avtaler og praktisk felles planleggingsverktøy kan bidra til dette.

På Onsdagstreffet traff jeg i hovedsak eldre mennesker. Noen av disse har bodd lenge i Kroken og kjent på savnet av en kirke. Mange av dem engasjerte seg den gang i

arbeidet for Kroken kirke. Også på det tradisjonelle Onsdagstreffet får de erfare hvor mangfoldig et kirkebygg av denne type kan brukes. Det var tydelig at treffet ga trivsel, sosial kontakt og åndelig påfyll for de som deltok. Samarbeidet med Tromsø kommune bidrar til dette, og jeg vil berømme samarbeidet mellom kommune og kirke til beste for de eldre.

Etter servering av velsmakende fiskesuppe hadde vi møte med menighetsrådet. Rådet virker samkjørt og arbeider godt sammen med staben. Rådets medlemmer viste engasjement og motivasjon for arbeidet. De drar i samme retning. De stiller også opp og bidrar med praktisk tilrettelegging i ved flere arrangementer og som kirkeverter. Dette understreker rådsmedlemmenes forståelse av sin rolle som mer enn valgte representanter. Det virker motiverende også for de ansatte og er med på å senke dørterskelen til Kroken kirke.

Onsdag kveld hadde vi en helt enestående opplevelse da vi fikk være med på Mørketidsandakt på kirkegården i Oldervik. Vær og føre var på vår side selv om det så litt skummelt ut tidligere på dagen. I stummende mørke for øvrig, framsto kirkegården som en lys-oase. God kirkegårdsbelysning på en godt vedlikeholdt kirkegård, med god adkomst og parkeringsplass, ga fine rammer for Mørketidsandakten. Der hvor man vanligvis kommer for å begrave og minne våre døde opplevde jeg en hellig stund godt ledet av organist, sokneprest og domprost. At ikke de majestetiske omgivelsene var så lett å få øye på der i mørket får vi leve med. En høy og tidvis stjerneklar himmel hang over oss når vi ble mint om at «Gud er lys, og det finnes ikke mørke i ham». Dette er en opplevelse jeg tar med meg og gjerne forteller om til andre.

På Oldervik grendehus fikk vi deretter møtes ansikt til ansikt, -i full belysning. Det var mange hyggelige mennesker å møte også der. Det gedigne kakebordet visste både jeg og resten av mitt følge å sette stor pris på. Vi fikk framført en kort innføring i Olderviks historie da Arnold Kronstad dro noen lange linjer på sitt engasjerte vis.

Neste dag var jeg på småbarnstreff i Flerbruksrommet. Her møtte jeg bl. a. en åtte måneder gammel jente og hennes mor. Bortsett fra dagens dåpsbarn er hun den yngste jeg har møtt på denne visitasen. Dette tiltaket gjør det som Kari Bremnes sier i sin dåpssalme: «*Måtte alltid gode lamper skinne, slik at ingen barn kan gå sæ vill*». Verdien av å invitere og gi småbarnsforeldre og barn fra nyfødtalderen et møtepunkt er viktig relasjonelt arbeid. Ved at kirken tilbyr rom å samles i, legges grunnlaget for at barna opplever kirken som en naturlig del av sitt liv. Foreldrene får anledning til å treffe andre i samme situasjon og også knytte relasjonelle bånd til kirken. Dette har stor verdi. Når nå kommunale midler opphører kan det likevel være verd å vurdere om tiltaket kan videreføres ved større ansvar og brukermedvirkning fra foreldrenes side? Et alternativ er at dette engasjementet føres videre med babysangen.

Jeg prøver alltid å besøke aldersinstitusjoner når jeg er på visitas. Så også denne gang. Da vi kom til Kroken sykehjem hadde staben der, på beste vis, lagt det praktiske til

rette for gudstjenestefeiring. De som bor på institusjoner har det som sitt hjem. Her får de også leve ut sitt kristne liv som de ellers ville gjort om de var ute i det pulserende livet. Dette var også et tilbud for dagpasienter som heller ikke alltid har så lett for å komme til kirke. Det er dypt meningsfullt å møte mennesker i denne livsfase og se og erfare at når fysikken, og for enkelte, det kognitive ikke lenger er på topp, så er den åndelige siden av menneskelivet ikke forvitret. Gjennom salmesang, lystenning, bønn, andakt og nattverd fikk jeg se mange eksempler på det. Det som har båret så langt bærer også der. Både ledelsen og de med direkte ansvar for dette ved Kroken sykehjem fortjener stor takk og honnør for den flotte måten de tilrettelegger på.

Kontrasten til de unge jentene og guttene jeg møtte etterpå i Kroken Tweens var på mange måter til å ta og føle på. Med hurtighet og spenst, klingende latter og glade tilrop kom disse unge rett fra skolen og viste at de følte seg hjemme i Kroken kirke. Å drive barne- og ungdomskor har en egen verdi. De lærer det som er den kristne kirkes fremste fellesskapsuttrykk; å synge. De lærer at de med egen stemme og egen kropp kan bidra i fellesskap med takk og lovsang til Gud. De erfarer at det, som for dem er en fritidsaktivitet, er et dypt meningsfullt element i gudstjenesten for hele menigheten, slik vi har sett og hørt i dag.

På kvelden møtte vi en trivelig flokk med ungdommer til ungdomskveld i flerbruksrommet. Det var tydelig at ungdommene trivdes. Og de var trygge. De involverte straks meg og mitt følge til lek og spill og utfordret domprosten i drabelige dueller ved bordtennisbordet, noe han mestret med glans. Avslutningen i kirkerommet med lystenning og Fadervår rundt lysgloben viste at ungdommene også hadde evne og trygghet til å møte det hellige, med stillhet og fokus på det som skjedde.

Fredag møtte vi klasse 8C ved Kroken ungdomsskole. En flott gjeng med ungdommer som stilte med gjennomtenkte og forberedte spørsmål. De lyttet på det jeg sa og viste flott framferd.

Etterpå var det møte med rektor på ungdomskolen. Her kom det fram at skole og kirkesamarbeidet har fått en positiv dreining de siste år. Gjennom tillitvekkende arbeide over tid har kirke og skole fått en felles forståelse av utfordringer og måter å løse disse. Dette engasjement fra skolens og kirkens side er med og bidrar til at lokalsamfunnet her i Kroken oppleves som trygt og godt å vokse opp i. Kroken bydel er dermed godt rustet når det trengs spesiell ivaretagelse av barn og ungdom i små og store kriser.

Dessuten hadde vi lunch-møte med skoleledelsen fra alle barneskolene i soknet. Her drøftet vi bl.a. erfaringer fra samarbeidet skole-kirke. Først og fremst slo det meg hvor selvfølgelig det er for skolene å forholde seg til kirken i alle forhold hvor det er naturlig. Det var en likefram og åpen kommunikasjon mellom skoleledelse og kirken med gjensidig respekt, tillit og interesse. Det er det beste utgangspunkt for et godt samarbeid.

Diakoni var tema for et fagmøte med staben. Diakonien stadige utfordring er å ha fokus på det ingen andre bryr seg med. For sårbare, svake og isolerte individer og grupper. Et trekk i vår moderne tid er alle ensomme mennesker. Vi har snakket om muligheten for at menigheten forsøker å skape arena for alle oss som «strever og har tungt å bære», på hvert vårt vis. Det å lage møteplasser hvor det «å være» er nok i seg selv, hvor man ikke må streve eller yte, men ha fellesskap. Eller er det den store aldersgruppen av 40 og 50 åringer her i bydelen som skal ha fokus? Kan disse utfordringene ses sammen?

Fredag kveld var det Bydelskveld i Kroken kirke. Tre engasjerte kvinner fra bydelen var utfordret på å gi sitt syn på hva som kan gjøres for ytterligere å styrke Kroken sitt gode nærmiljø. Alle tre viste at de hadde et bankende hjerte for Kroken. De kom med perspektiver både «utenfra» og «innenfra» og viste at selv om menigheten driver et svært omfattende og godt arbeid, er det ikke slik at dette er kjent for alle. Vi har hørt nære naboer si at de ikke vet hva som foregår i kirken og noen er faktisk i villrede om det er en kirke eller ei. Det ble pekt på at ved enkle midler, f. eks. tydeligere skilting og informasjon, kan Kroken kirke gi enda tydeligere preg av å være kirke og enklere for mennesker å finne informasjon og veien inn. Finner man veien og attpåtil er rullestolbruker så er det imidlertid ikke like enkelt å forsere den høye dørterskelen på vei inn i kirken. Jeg vil tro at det skal bare litt av den kreativitet og handlingsevne som staben innehar til, så er dette løst.

Utfordringer

Mitt hovedinntrykk er at Kroken menighet driver et mønsterbruk. Jeg vil likevel driste meg til å gi noen utfordringer basert på det jeg har sett, hørt og opplevd denne uken for å dra inn noen flere perspektiver.

- Jeg vil oppfordre menighetsrådet til en samtale om hvordan samisk, og eventuelt kvensk, ivaretas på en god måte i gudstjenestelivet. Dette handler ikke bare om en måte å vise at samisk og kvensk kultur er en del av vår arv og en naturlig del av bispedømmet. Det er også en måte å gjøre oss bevisste på at kirken har noe å lære fra de ulike kulturene.
- Det vil alltid være behov for flere frivillige. Vi har hørt vitnesbyrd fra enkeltpersoner om at de ønsker å bidra om de blir utfordret. Jeg vil oppfordre menighetsrådet og staben om å være frimodige til å utfordre mennesker i miljøet til konkrete oppgaver. Kanskje kan det å utfordre frivillige medføre avlastning for de ansatte i tillegg til at miljøet, hvor enda flere frivillige deltar, bidrar til at flere finner sin plass i menigheten?
- Lag en kortfattet og konkret diakoniplan. Analysér hvor behovene kan være størst og bruk evnen dere har til å få kontakt med folk og til fornye menigheten. Neste skritt kan være å inkludere de med psykisk utviklingshemming som bor i kirkens umiddelbare nærhet i gudstjenestene. Kanskje bør Tromsø kommune, som ansvarlig

for omsorgstilbudet, utfordres på sitt ansvar de har for å tilrettelegge for at *«Alle som er avhengige av kommunale helse- og omsorgstjenester skal få tilrettelegging og bistand for å kunne utøve sin tro og sitt livssyn»*, slik det står i rundskriv I 6-2009 fra Helse- og omsorgsdepartementet. Her vil vår inkluderingsrådgiver i bispedømmet kunne være til hjelp og inspirasjon.

- Kroken kirke er en storstue. Kunst og kultur med kvalitet og folkelig appell kan ha gode vekstvilkår her. Hva med å etablere et variert arbeid med vekt på kunst og kultur? Her vil også bispedømmets rådgiver for kultur kunne bidra.

Avslutning

Det er ni år siden forrige visitas. Trolig går det omtrent like lang tid til neste gang. Prosten har i oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsråd og ansatte. Prosten skal i løpet av det første året gjøre et oppfølgingsbesøk i soknet, og rapportere tilbake til biskopen om dette.

Jeg vil rette en stor takk til soknepresten, menighetsråd, de øvrige ansatte og domprosten for god tilrettelegging av visitasen. Tusen takk for all åpenhet og gjestfrihet som vi er blitt møtt med og takk for alt dere legger ned av tid og krefter i arbeidet deres.

Jeg vil også takke kirkevergen og det som gjøres fra Tromsø kirkelige fellesråds side for virksomheten her i Kroken menighet.

Til slutt: Takk til dere som er med i menighetsarbeidet gjennom frivillig innsats på ulike områder. Dere gjør en stor tjeneste, og dere er med å legge til rette for at mennesker kan kjenne seg velkommen i fellesskapet. Takk for at dere står trofast på for Kroken menighet, «med hjerte i Kroken! -en mangfoldig menighet.»

Jeg ønsker dere alt godt og Guds velsignelse over liv og tjeneste.